

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет інженерно-технологічний
Кафедра технічного сервісу

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

3d-інжиніринг безпілотних систем

(вибірковий)

Реалізується в межах освітньої програми

«Системи точного землеробства»

(назва)

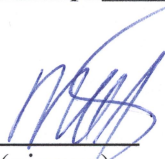
за спеціальністю **208 «Агроінженерія»**

(шифр, назва)

другого (магістерського) рівня вищої освіти

Розробник: ,
(підпис)

Думанчук М.Ю., к.т.н., доцент
(прізвище, ініціали)(вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри технічного сервісу (назва кафедри)	протокол від <u>05.06.2023 р.</u> .№ <u>17</u> Завідувач кафедри <u></u> (підпис) <u>Тарельник В.Б.</u> (прізвище, ініціали)
--	---

Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

Саржанов О.А.
(ПІБ)

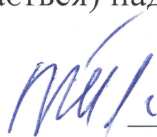
Декан факультету, де реалізується освітня програма

(підпис)

Зубко В.М.
(ПІБ)

Рецензія на робочу програму(додається) надана:

Зубко В.М.
(ПІБ)

Тарельник В.Б.
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

(Баранік Н.М.)
(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 28.08. 2023 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	3d-інжиніринг безпілотних систем							
2.	Факультет/кафедра	Інженерно-технологічний факультет / кафедра технічного сервісу							
3.	Статус ОК	вибірковиць							
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)								
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркового ОК)	<u>ОПП «Системи точного землеробства»</u> ОПП «Беспілотні системи»							
6.	Рівень НРК	7 рівень							
7.	Семестр та тривалість вивчення	СТЗ: 2 семестр, 15 тижнів СТЗ ВН: 3 семестр, 15 тижнів							
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5							
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл СТЗ: 2 семестр – 150 год СТЗ ВН: 3 семестр – 150 год.	Контактна робота(заняття)						Самостійна робота	
		Лекційні		Практичні /семінарські		Лабораторні			
		Денна	Заоч	Денна	Заоч	Денна	Заоч	Денна	Заоч
		30	-	30	-	-	-	90	-
10.	Мова навчання	українська							
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Думанчук Михайло Юрійович							
10.1	Контактна інформація	Ауд. 316м; (050)302-62-93; md2012@i.ua							
12.	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент спрямовано на здобуття та поглиблення здобувачами освіти компетентностей з застосування в практичній діяльності сучасних програмних комплексів проектування машин, механізмів та інших виробів							
13.	Мета освітнього компонента	Придбання і освоєння студентами теоретичних основ інженерного і автоматизованого проектування, вживаного при розробці та моделюванні технічних засобів агропромислового виробництва і отримання навичок при рішенні інженерних завдань проектування складних технічних систем з допомогою САПР, застосування цифрових методик інженерного аналізу та 3d-прототайпінга.							
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на знаннях і навичках з розв'язання спеціалізованих практичних задач у галузі проектування технічних засобів агропромислового виробництва.							
15.	Політика академічної доброчесності	Система вимог, які ставляться перед здобувачем вищої освіти під час вивчення освітнього компоненту: <ul style="list-style-type: none"> • проходження студентами етапів оцінювання у встановлені терміни; • виконання і захист письмових та практичних робіт у встановлені терміни; • дотримання при виконанні письмових робіт положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в СНАУ (https://bit.ly/2TNvfE0); • дотримання студентами кодексу академічної доброчесності СНАУ (https://bit.ly/3xf92wW). Підготовлені до оцінювання письмові роботи повинні бути оригінальними та виконані самостійно здобувачем вищої освіти. Письмові роботи, які виконані і здані із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на оцінку нижче від отриманого результату.							

		Роботи, які виконані з низьким рівнем унікальності або є копією «чужої» роботи оцінюватимуться на «нуль» з послідуочим виконанням роботи згідно іншого оригінального індивідуального завдання. Передача письмових робіт відбувається після повторного виконання або доопрацювання. Списування із різних джерел інформації (в т.ч. із використанням мобільних девайсів та гаджетів) під час екзаменів заборонено. При виявленні факту списування – робота студента анулюється і екзамен складається повторно. Перескладання екзамену відбувається із дозволу деканату в зазначені терміни після повторного засвоєння матеріалу з освітнього компоненту.
15.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=5528

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Як оцінюється РНД
ДРН 1. Вміти створювати 3d-моделі тпроекттованих технічних систем з застосуванням сучасних програмних комплексів	Виконання та захист звітів з практичних робіт згідно індивідуального варіанту. Письмове опитування (тестування) засвоєння лекційного матеріалу. Проміжна комп'ютерна атестація - тест множинного вибору.
ДРН 2. Проектувати нові або вдосконалювати існуючі с.-г. машини, механізми, засоби технічного оснащення.	Виконання та захист звітів з практичних робіт згідно індивідуального варіанту. Письмове опитування (тестування) засвоєння лекційного матеріалу. Проміжна комп'ютерна атестація - тест множинного вибору.
ДРН 3. Описувати будову та пояснювати принцип дії с.-г. машин, механізмів	Виконання та захист звітів з практичних робіт згідно індивідуального варіанту. Письмове опитування (тестування) засвоєння лекційного матеріалу. Проміжна комп'ютерна атестація - тест множинного вибору.
ДРН 4. Вміти застосовувати комп'ютерні методи статичного та динамічного аналізу для вдосконалення технічних систем.	Виконання та захист звітів з практичних робіт згідно індивідуального варіанту. Письмове опитування (тестування) засвоєння лекційного матеріалу. Проміжна комп'ютерна атестація - тест множинного вибору.
ДРН 5. Вміти готувати 3d-моделі для відтворення засобами 3d-друку	Виконання та захист звітів з практичних робіт згідно індивідуального варіанту. Письмове опитування (тестування) засвоєння лекційного матеріалу. Проміжна комп'ютерна атестація - тест множинного вибору.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМОПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу				Рекомендована література
	Аудиторна робота (ден/ден ВН)			Самостійна робота (ден/ден ВН)	
	Лк	П.з / сем. з	Лаб. з.		
<i>Тема 1. Моделювання та його різновиди. Основні поняття та визначення. Функції та мета моделювання. Моделювання матеріальне. Моделювання математичне. Моделювання аналогове. Комп'ютерне моделювання</i>	4 / 4	2 / 2		6 / 6	[1], [2], [4], [6], [9], [11], [18], [19]

<p><i>Тема 2. САПР в комп'ютерно-інтегрованому виробництві.</i></p> <p>Класифікація САПР. САПР і життєвий цикл виробу. Загальносистемні принципи САПР. Стадії створення САПР, підсистем і компонентів САПР. Вимоги до САПР ТП. САПР виробів. САПР технології виготовлення. Ієрархічні рівні САПР.</p>	2 / 2	2 / 2		10 / 10	[1], [2], [3], [4], [6], [7], [9], [14], [16], [20]
<p><i>Тема 3. Проектування комп'ютерних 3d-моделей.</i></p> <p>Типи документів та об'єктів, що проектуються. Методи 2d-проектування. Операції створення тіл обертання. Операції створення корпусних деталей. Операції створення листових деталей. Створення 3d-моделі деталі. Створення 3d-моделі складальної одиниці.</p>	6 / 6	8 / 8		14 / 14	[1], [3], [4], [5], [6], [8], [9], [12], [17], [21]
<p><i>Тема 4. Система 3d-моделювання «PTC Creo».</i></p> <p>Призначення та функції системи «PTC Creo». Типи документів та об'єктів, що моделюються. Інтерфейс системи. Створення 3d-моделі деталі. Створення 3d-моделі складальної одиниці.</p>	2 / 2	4 / 4		12 / 12	[1], [3], [4], [5], [6], [8], [9], [12], [17], [21]
<p><i>Тема 5 Система 3d-моделювання «SolidWorks».</i></p> <p>Призначення та функції системи «SolidWorks». Типи документів та об'єктів, що моделюються. Інтерфейс системи. Створення 3d-моделі деталі. Створення 3d-моделі складальної одиниці. Модуль статичного аналізу. Модуль дослідження руху</p>	6 / 6	4 / 4		14 / 14	[2], [3], [4], [5], [6], [8], [9], [10], [12], [14]
<p><i>Тема 6. Кінематичне моделювання технічних систем.</i></p> <p>Симуляція процесу складання-розбирання машини. Визначення траєкторії та послідовності переміщення компонентів. Кінематичні зв'язки між компонентами виробу. Визначення початкової ланки руху. Моделювання руху залежних ланок.</p>	2 / 2	4 / 4		8 / 8	[1], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [12], [15], [22]
<p><i>Тема 7. Аналіз напружено-деформованого стану машини.</i></p> <p>Основні аналізу напружено-деформованого стану машини. Метод скінчених елементів. Визначення схеми навантаження механізму. Обмеження та взаємодія компонентів механізму. .</p>	4 / 4	4 / 4		14 / 14	[2], [3], [4], [5], [6], [8], [9], [10], [12], [14]
<p><i>Тема 8. 3d-друк та його роль в процесі розробки безпilotних технічних систем.</i></p> <p>Основні принципи 3d-друку. Технології та технічні засоби 3d-друку. Матеріали для 3d-друку. Підготовка 3d-моделі до друку. Програмне забезпечення 3d-друку.</p>	4 / 4	2 / 2		12 / 12	[6], [8], [9], [14]
Всього	30/30	30/30		90/90	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кількість годин
ДРН 1	Показ прикладів розв'язання проблем виробництва інтерактивним методом на лекції і практичних заняттях	10	Підготовка до лекції шляхом ознайомлення з попереднім матеріалом. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Виконання завдань практичних робіт, виконання яких розпочато на практичному занятті.	15
ДРН 2	Показ прикладів розв'язання проблем виробництва інтерак-	10	Підготовка до лекції шляхом ознайомлення з попереднім матеріалом. Вивчення матері-	15

	тивним методом на лекції і практичних заняттях		алу для самостійного опанування. Виконання завдань практичних робіт, виконання яких розпочато на практичному занятті.	
ДРН 3	Показ прикладів розв'язання проблем виробництва інтерактивним методом на лекції і практичних заняттях	10	Підготовка до лекції шляхом ознайомлення з попереднім матеріалом. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Виконання завдань практичних робіт, виконання яких розпочато на практичному занятті.	15
ДРН 4	Показ прикладів розв'язання проблем виробництва інтерактивним методом на лекції і практичних заняттях	10	Підготовка до лекції шляхом ознайомлення з попереднім матеріалом. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Виконання завдань практичних робіт, виконання яких розпочато на практичному занятті.	15
ДРН 5	Показ прикладів розв'язання проблем виробництва інтерактивним методом на лекції і практичних заняттях	10	Підготовка до лекції шляхом ознайомлення з попереднім матеріалом. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Виконання завдань практичних робіт, виконання яких розпочато на практичному занятті.	15

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Виконання і захист практичних робіт, реферату по заданій темі	70 балів / 70%	15 тиждень
2.	Проміжна комп'ютерна атестація-тест множинного вибору	15 балів / 15%	8 тиждень
3.	Підсумкова комп'ютерна атестація-тест множинного вибору	15 балів / 15%	15 тиждень

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Виконання і захист практичних робіт, реферату по заданій темі	<41 балів	42-52	53-62 балів	70 балів
	<i>Вимоги щодо задання не виконано</i>	<i>Відповіді на всі питання наведено, але окремі складові відповідей відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>	<i>Відповіді на всі питання наведено</i>	<i>Відповіді на всі питання наведено, продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано власний варіант розв'язання проблеми</i>
Проміжна комп'ютерна	<9 балів	9-10	11-14 балів	15 балів
	<i>Вірних відповідей</i>	<i>Вірних відпові-</i>	<i>Вірних відпові-</i>	<i>Вірних відповідей 10 із</i>

атестація-тест множинного вибору	<i>менше 6 із 10</i>	<i>дей 6 або 7 із 10</i>	<i>дей 8 або 9 із 10</i>	<i>10</i>
Самостійна робота студента: виконання індивідуальних завдань	<i><9 балів</i>	<i>9-10</i>	<i>11-13 балів</i>	<i>>14 балів</i>
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання, але є незначні зауваження, щодо оформлення</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання, запропоновано власний варіант розв'язання завдань</i>

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	<i>Правильно виконані завдання під час проведення практичних занять зі зворотним зв'язком з викладачем</i>	Протягом 1-15 тижнів
2	<i>Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над завданнями протягом занять.</i>	Протягом 1-15 тижнів

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Основні джерела

1. Комп'ютерні технології автоматизованого виробництва: Навч. посібник / М.А. Бережна. – Харків: ТОВ «Компанія СМІТ», 2007. – 368 с.
2. Артюх О. М., Дударенко О. В., Кузьмін В. В. та ін. Основи САПР в автомобілебудуванні : навч. посіб. – Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2021. – 168 с.
3. Саєнко С. Ю. Основи САПР / С. Ю. Саєнко, І. В. Нечипоренко – Х. : ХДУХТ, 2017. – 120 с.
4. Барандич К.С., Подолян О.О., Гладський М.М. Системи автоматизованого проектування: конспект лекцій [Електронний ресурс]: навч. посіб. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 97 с.
5. Системи автоматизованого проектування: конспект лекцій [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології», спеціалізації «Комп'ютерноінтегровані системи та технології в приладобудуванні» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; автори: К.С. Барандич, О.О. Подолян, М.М. Гладський. – Електронні текстові дані (1 файл 3,05 Мбайт). – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 97 с.

Додаткові джерела

6. Мірошник М.А. Системи автоматизації проектування пристроїв і систем автоматики. Основи систем автоматизації проектування: Конспект лекцій. – Харків: УкрДАЗТ, 2014. 102 с.
7. Гервас О.Г. САПР об'єктів середовища. Навчально-методичний посібник – Умань: Візаві, 2018. - 160 с
8. Мартинов І.Е., Меркулов В.С., Шовкун В.О., Бізюк І.Г. Системи автоматизованого проектування рухомого складу: практикум – Харків: УкрДУЗТ, 2020. – 91 с., рис. 40, табл. 6.
9. Мороз В. І., Братченко О. В., Ліньков В. В. Основи конструювання і САПР: навч. посібник. Харків: ПП вид-во “Нове слово”, 2003. 193 с.
10. Наумчук О. М. Основи систем автоматизованого проектування: Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення. Рівне: НУВГП, 2008. 136 с.
11. Шевченко В. В., Головка В. Ф. Автоматизоване проектування вагонів: навч. посібник. Харків: УкрДАЗТ, 2008. 214 с.
12. Меркулов В. С. Системи автоматизованого проектування рухомого складу: конспект лекцій. Харків: УкрДУЗТ, 2016. Ч. 1. 90 с.
13. Меркулов В. С. Системи автоматизованого проектування рухомого складу: конспект лекцій. Харків: УкрДУЗТ, 2018. Ч. 2. 110 с.
14. Тимченко А. А. Основи системного проектування та системного аналізу складних об'єктів: Основи САПР та системного проектування складних об'єктів: Підручник / за ред.. В.І.Бикова.- 2-ге вид. – К.: Либідь, 2003. – 272 с.
15. Єщенко О.А. Основи САПР [Електронний ресурс]: конспект лекцій для студ. напряму 6.050503 “Машинобудування” ден. і заочн. форм навчання. / Єщенко О.А., Р.Л. Яковчук, Змієвський Ю.Г. – К.: НУХТ, 2014. – 205 с
16. ДСТУ 3321_2003 Система конструкторської документації. Терміни та визначення основних понять. – [Чинний від 2003-12-08]. Вид. офіц. Київ : Держстандарт України, 2005. 51 с.
17. ДСТУ 2226-93. Автоматизовані системи. Терміни та визначення. – [Чинний від 1994-07-01]. Вид. офіц. Київ : Держстандарт України, 1994. 93 с.
http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=61937
18. David E. Weisberg The Engineering Design Revolution. URL:
<http://cadhistory.net/>
19. Dassault Systèmes. URL: <https://www.3ds.com>
20. SolidWorks. URL: <https://www.solidworks.com>
21. SolidWorks. URL: https://www.softkey.ua/catalog/sapr/solidworks/#detail_text
22. Siemens Digital Industries Software. URL:
<https://www.plm.automation.siemens.com>
23. AUTODESK. URL: <https://www.autodesk.ru/>
24. PTC. URL: <https://www.ptc.com>